

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

Tomus Secundus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

TOMVS SECVNDVS,

DE ANIMA.

CONTROVERSIA I.

De Anima, & de eius informatione.	3
Punct. I. Vid sit Anima?	ibid.
II. Explicatur diuisio Animæ in vegetatiuam, sensitiuam, & rationalem.	7
III. De Anima rationali, & eius informatione.	10
§. 1. Varij errores referuntur.	ibid.
§. 2. Dogmata Catholica contra præcedentes errores.	ibid.
§. 3. Concertatio inter Catholicos dirimitur.	11
IV. Quæ partes informantur animo?	12
V. An animus rationalis indiuisibilis sit	14
§. 1. Quomodo alij rationem corporis & spiritus definiant?	ibid.
§. 2. Definitio rei spiritualis & corporeæ iuxta propriam sententiam.	15
§. 3. Animum rationalem indiuisibilem esse ostendo.	16
VI. De diuisibilitate materialium animarum.	18
VII. An animæ diuisibiles partes habeant heterogeneas intrinsecè, an tantum extrinsecè?	20
VIII. An omnia indiuidua eiusdem speciei sint perfectione aequalia, & æque similia?	23
§. 1. Referuntur varia sententia, & nonnulla prænotantur.	ibid.
§. 2. An prædicata superiora duarum specierum & prædicata duorum indiuiduorum possint esse mutuo similia & dissimilia, aequalia & inæqualia?	24
§. 3. Quæ similitudo requiratur ad constituendum prædicatum specificum?	25
§. 4. Difficultatis solutio.	26
§. 5. An differentia essentialiter opposita necessario inæqualitatem importent?	27
IX. An in quolibet viuente vnica tantum detur anima?	29

CONTROVERSIA II.

De conceptu viuentis.	31
Punct. I. Apparatus ad totâ rei elucidationem.	ib.
II. Quid sit viuens in actu primo?	33
§. 1. Triplex sententia refellitur.	ibid.
§. 2. Duplex sententia rejicitur.	34
§. 3. Alia sententia impugnatur.	35
§. 4. Propria sententia.	36
III. Quæ sint viuentia in actu primo; quæ in actu secundo: ubi immanentia nutritionis explicatur.	38

CONTROVERSIA III.

De potentiis animæ.	40
Punct. I. An anima per suamet entitatem, virtutem actiuam atque passiuam habeat respectu suarum operationum.	ibid.
§. 1. De virtute actiua.	ibid.
§. 2. De virtute passiuâ.	42
II. An potentia realiter distinguantur ab Anima.	43
§. 1. Doctorum placita.	ibid.
§. 2. Propria sententia.	ibid.
§. 3. Argumentorum solutio.	45
III. An potentia animæ distinguantur ab illa formaliter.	46
IV. Nonnulla de potentiis expediuntur.	48

CONTROVERSIA IV.

De potentiis materialibus tam externis, quam internis.	49
Punct. I. De potentiis externis.	ibid.
§. 1. De visu & visibili.	ibid.
§. 2. De Auditu & audibili.	50
§. 3. De Olfactu & odore.	ibid.
§. 4. De Gustu & Tactu.	51
II. De sensu interno.	52
III. De appetitu sensitiuo.	53
IV. An de potentia Dei absoluta possit dari sensatio externa de obiecto non existenti.	54
V. An sensus internus percipiat negationes.	56
VI. Nonnulla expediuntur de potentiis materialibus.	57

CONTROVERSIA V.

De potentia intellectiua & de illius actibus.	57.
Punct. I. De Intellectu agenti.	ibid.
II. De intellectu possibili, & eius obiecto.	59
III. An Intellectus possit plura ut plura eodem actu cognoscere, etiam ex motibus diuersis.	60
§. 1. Propria sententia explicatur.	ibid.
§. 2. Argumentorum solutio.	63
IV. De Memoria.	65
V. Quod obiectum prius cognoscatur à nostro intellectu?	68
VI. An principium cognoscitiuum inferatur ex substantiæ immaterialitate.	ibid.
VII. An principium cognoscitiuum, appetitiuum inferat.	71

CON

Punctorum & Paragraphorum.

CONTROVERSIA VI.

- De Intellectione. 73
Punct. I. In quo formaliter intellectio sit constituenda? 74
§. 1. Duplex opinio refertur & refellitur. *ibid.*
§. 2. Duplex alia sententia reiicitur. 75
§. 3. Propria sententia. 77
§. 4. Argumentorum solutio. 78
§. 5. Nonnulla expediuntur de Intellectione. 79
§. 6. De verbo mentis. 80
II. De apprehensione, iudicio, atque discursu. 81
III. An possit componi supernaturaliter assensus & dissensus, amor & odium de eodem obiecto in eadem potentia. 83
§. 1. Doctorum placita, & status questionis. *ibid.*
§. 2. Fundamenta sententiae negativae expendantur. *ibid.*
§. 3. Explicata repugnantia inter assensum & dissensum explicatur propria sententia. 85
IV. Quid sit intuitiva cognitio, & quomodo ab abstractiva differat? 87
§. 1. Aliorum placita impugnantur. *ibid.*
§. 2. Propria sententia. 88
§. 3. Nonnulla corollaria. 89
§. 4. Satis sit argumentis. *ibid.*
V. Quid sit Comprehensio? 91
§. 1. Comprehensionis definitio, & aliqua illius acceptiones. *ibid.*
§. 2. Novus modus explicandi comprehensionem. 92

CONTROVERSIA VII.

- De veritate & falsitate formali actuum intellectus. 93
Punct. I. An veritas & falsitas distinguantur ab actu intellectus. *ibid.*
§. 1. Refelluntur aliqua sententiae. *ibid.*
§. 2. Refellitur sententia P. Hurtadi. 94
§. 3. Propria sententia. 95
§. 4. De actibus divinae mentis, & supernaturalibus creatis. 96
§. 5. Respondetur argumentis quae fiunt contra nostram sententiam constituentem veritatem in actu & obiecto. 100
II. An propositio possit transire de vera in falsam? 101
§. 1. Propria sententia. *ibid.*
§. 2. Satis sit argumentis. 103
III. An veritas & falsitas suscipiant magis & minus. 104
IV. An veritas & falsitas reperiuntur in simplici apprehensione. 105
V. An futura absoluta habeant veritatem vel falsitatem. *ibid.*
§. 1. Praesentia rerum in aeternitate abigitur. 106
§. 2. Praesentia Dei de futuris liberis cum libertate humana componitur. 107
§. 3. Veritas futurorum liberorum statuitur. 108
§. 4. Unde veritatem habeant haec futura. 109
VI. De veritate futuri liberi conditionati. 110
§. 1. Praemittuntur nonnulla. *ibid.*
§. 2. Assignatur obiectum propositionis de obiecto conditionato libero. 112

§. 3. Statuitur veritas propositionis de obiecto conditionato libero. 113

§. 4. In quo cognoscantur. *ibid.*

VII. Appendix, quid sit certitudo actus in actu vero. 115

CONTROVERSIA VIII.

- De Voluntate. 118
Punct. I. De obiecto voluntatis. *ibid.*
I. An actus voluntatis dependeat efficienter ab actu intellectus. 119
III. An volitio necessario & essentialiter pendeat à cognitione. *ibid.*
IV. An volitio dependeat sufficienter ab apprehensione, vel indigeat iudicio tenentis se ex parte actus primi. 120
V. An detur imperium ex parte intellectus praecedens actus voluntatis. 121

CONTROVERSIA IX.

- De actibus voluntatis imperantibus alios actus eiusdem potentiae. 122
Punct. I. De Imperio reflexio circa actum singularem. *ibid.*
§. 1. Status questionis. *ibid.*
§. 2. Statuuntur actus reflexi voluntatis imperantes alios actus eiusdem potentiae. 123
§. 3. Statuitur imperium inefficax. 124
§. 4. Statuitur imperium efficax voluntatis respectu actuum eiusdem potentiae. 125
II. De imperio particulari indeterminato, & de imperio vago, confuso, & univ ersali. 127
III. De imperio non reflexo: ubi de materiali electione. 128
IV. An imperium naturae suae efficax libertatem adimat. 130
§. 1. Propria sententia. *ibid.*
§. 2. Argumentorum solutio. 131
V. De influxu imperij inefficaci, ubi maximum fundamentum exhibetur ad omissionem liberam, & ex motu defendendam. 133
§. 1. Status difficultatis proponitur. *ibid.*
§. 2. Thomistarum sententia evertitur. 134
§. 3. Recentes nostrae Societatis impugnantur. 135
§. 4. Ripalda sententia exponitur: illiusque fundamenta solvuntur. *ibid.*
§. 5. Fortius exploditur eadem sententia. 136
§. 6. Propria sententia explicatur. 137
§. 7. Verior probatio eiusdem sententiae, & argumentorum solutio. 138

CONTROVERSIA X.

- De pura omissione. 143
Punct. I. An possit dari pura omisio. *ibid.*
§. 1. Singularis sententia refertur. *ibid.*
§. 2. Relata sententia repellitur. *ibid.*
§. 3. Quid de questione? 145
§. 4. Quomodo omisio libera dependeat à cognitione? 146
§. 5. An omisio libera motuum habeat? 148
§. 6. Argumentorum solutio. 149
II. An possit dari omisio omnium actuum collectivae sumptorum. 150

CONTRO

Index Controuersiarum,

CONTROVERSIA XI.

- De intentione & electione. 151
 Punct. I. Explicatur obiectum intentionis & electionis? *ibid.*
 II. An distinguantur intentio & electio? 153
 §. 1. Proponuntur aliorum sententia. *ibid.*
 §. 2. Nonnulla pramittuntur ad propriam sententiam precipue contra P. Suarium. *ibid.*
 §. 3. Propria sententia explicatur. 154
 III. De connexionione inter intentionem & electionem 157
 IV. An electio facta in ultimo instanti in quo urget executio finis, que potuit in anterioribus liberè fieri, in hoc ultimo facta, libertatem amittat? 160
 V. An electio procedens ex intentione efficaci, que obligat pro tempore diuisibili, facta ante ultimum instans in quo urget executio finis, libertatem retineat. 161
 VI. An voluntas ex duobus mediis propositis possit eligere minus bonum. 163
 VII. Quomodo intentio influat in electionem? 165
 VIII. Quomodo differat intentio efficax ab inefficaci. 166

CONTROVERSIA XII.

- De libertate voluntatis. 167
 Punct. I. Statuitur libertas voluntatis. *ibid.*
 II. Quid sit potentia libera? 168
 III. Per ordinem ad quam potentiam definiatur libertas. 169
 IV. In quo consistat ratio formalis libertatis in actu primo, & quid sit liberum arbitrium? 171
 V. An deficiente libertate in causa prima, necessario deficeret in secunda? 173
 VI. Diuisio libertatis quoad specificationem, & quoad exercitium. 175
 VII. De libertate in actu secundo. 177
 VIII. An ratio liberi sit actioni intrinseca. *ibid.*
 §. 1. Propria sententia. *ibid.*
 §. 2. Præcipuum argumentum pro sententia Hurtadi expenditur & soluitur. 180
 §. 3. Alia argumenta soluuntur. 181

CONTROVERSIA XIII.

- De speciebus impressis potentiarum materialium & spiritualium. 182
 Punct. I. An dentur species sensuum externorum. *ibid.*
 §. 1. De speciebus Visus. *ibid.*
 §. 2. De speciebus aliorum sensuum. 183
 §. 3. De speciebus sensibilis communis. 184
 II. De speciebus sensus communis. 185
 III. De speciebus intellectus. 188
 IV. Quod sit munus speciei impressæ. 189
 V. De distinctione, extensione & intensione specierum. 191
 VI. An sit possibilis species impressa. 192

CONTROVERSIA XIV.

- De Habitibus. 193
 Punct. I. De Habitibus infusis. *ibid.*

- II. An dentur habitus acquisiti in potentiis à voluntate distinctis. 194
 §. 1. De potentiis materialibus. 195
 §. 2. De Habitibus intellectus. *ibid.*
 III. An dentur Habitibus in voluntate. 196
 §. 1. Fundamentum recentiorum pro sententia negante habitus voluntatis distinctos à cognitione obiecti, refellitur. *ibid.*
 §. 2. Explicatur modus quo posset defendi non distingui habitus voluntatis à cognitione obiecti & speciebus. *ibid.*
 §. 3. Argumentorum solutio. 198
 §. 4. Nonnulla ad præcedentem opinionem spectantia explicantur. *ibid.*
 IV. Quomodo concurrant habitus ad actus? 199
 V. De distinctione habituum, & de eorum intentione. 201
 VI. De productione & corruptione habituum, & causis illorum. 202
 VII. An actus supernaturales ab habitibus supernaturalibus producti alium habitum supernaturalem acquisitum producant, & quomodo per illos facilius reddatur potentia. 204

CONTROVERSIA XV.

- De Specificatione. 205
 Punct. I. Quid sit specificatio? *ibid.*
 II. De Specificatione potentiarum. 206
 III. De Specificatione aliarum qualitatum non vitalium. 207
 IV. De Specificatione operationum vitalium. 208
 §. 1. De Specificatione desumpta ex principiis. *ibid.*
 §. 2. Explicantur munera obiecti formalis & materialis. *ibid.*
 §. 3. De Specificatione actuum ex obiectis materialibus & formalibus. 209
 §. 4. Argumenta soluuntur. 211
 §. 5. Quomodo aliqui distinguant actus naturales, & supernaturales circa idem formale obiectum. *ibid.*
 V. De Specificatione aliarum entitatum. 212

CONTROVERSIA XVI.

- De Anima separata. 213
 Punct. I. An anima rationalis sit immortalis. *ibid.*
 II. Alia de Anima in statu separationis. 214

METAPHYSICA.

CONTROVERSIA I.

- De essentia entis. 215
 Punct. I. De conceptu entis. 216
 II. De Vniuersis & Equinocis. *ibid.*
 III. De Analogis. 217
 IV. De transcendentia entis & reliquorum predicamentorum. 218
 V. An

- V. An possit dari unus entis conceptus communis omni enti. 220
 VI. An ens sit analogum propter dependentiam. 222
 VII. An ens sit analogum propter transcendentiam. 223

VIII. An ens uniuocè dicatur de Deo, & creaturis, substantia & accidenti. 225

CONTROVERSIA II.

De existentia & possibilitate entis. 226

Punct. I. Quid sit possibilitas entis realis. ibid.

§. 1. Variæ sententiæ impugnantur. ibid.

§. 2. Verior sententia. 228

II. An distinguantur realiter essentia rei possibilis, & existentia. 230

III. An essentia distinguatur ab existentia formaliter per rationem. 232

IV. Magis explicatur eadem sententia, & incidens explicatur difficultas de obiecto scientiæ visionis, & simplicis intelligentiæ. 233

V. Nonnulla expediuntur de existentia. 235

CONTROVERSIA III.

De attributis entis. 237

Punct. I. De unitate entis. ibid.

§. 1. Vnum non addit supra ens predicatum reale positum realiter neque formaliter ab illo distinctum, neque fictum ab intellectu. ibid.

§. 2. Quam indiuisiōem entis dicat formaliter ratio vnus. 238

§. 3. An indiuisiōes, per quas formaliter constituitur vnum, importent aliquid positum. 240

§. 4. Nonnulla corollaria, & exacta vnus transcendentaliter definitio. 243

§. 5. Argumentorum solutio. 244

§. 6. De vno per accidens. 246

II. Quid sit verum transcendentale? 247

III. Quid sit falsum? 249

IV. Quid sit bonum transcendentale. 250

V. De malo bono transcendentali opposito. 251

CONTROVERSIA IV.

De distinctione entis. 252

Punct. I. Quid sit realis distinctio? ibid.

II. De distinctione ex natura rei. 253

III. An inter gradus Metaphysicos distinctio aliqua non ficta intercedat. Doctorum sententiæ. 257

§. 1. Scotistarum sententiam refero. ibid.

§. 2. Verior sententia. 258

IV. De distinctione virtuali in ordine ad predicata contradictoria. 261

§. 1. Explicatur virtualis distinctio. ibid.

§. 2. Quid de hac distinctione virtuali sentiendum sit in diuinis: ubi illius natura magis explicatur. ibid.

§. 3. Quid sentiendum sit de hac distinctione virtuali in creatis? 263

§. 4. Quid de hac distinctione in ordine ad predicata intentionalia? 265

V. De distinctione inter rem & modum. 267

VI. Quibus entitatibus distinctio modalis, seu ratio modi competat. 271

VII. De distinctione rationis ratiocinantis & ratiocinata. 272

VIII. De distinctione rationis seu de præcisione inter gradus vniuersales & quascunque formalitates identificatas. 273

§. 1. Explicatur difficultas, & varia proponuntur sententiæ. ibid.

§. 2. Media quedam sententia recentiorum exploditur. 274

§. 3. Expendo nonnulla Hurtadi fundamenta pro sententia negante præcisionis obiectiōes. 275

§. 4. Potissimo argumento verior propugnatur sententia. 276

§. 5. Soluuntur argumenta quæ præcisiones obiectiūas in omni ente propugnant. 279

§. 6. Soluuntur argumenta quæ præcisiones obiectiūas propugnant in ente increato. 282

CONTROVERSIA V.

De diuisione entis in decem Prædicamenta. 284

Punct. I. Quid sit Prædicamentum, & quæ ratione ens in decem prædicamenta constituitur. ibid.

II. Quæ entitates ponantur in Prædicamento. 285

CONTROVERSIA VI.

De primo membro diuidente quod est substantia. 286

Punct. I. Conceptus quidditatus substantiæ ut distincta ab accidenti explicatur. ibid.

§. 1. Aliorum sententia. ibid.

§. 2. Propria sententia. 288

I. Quid addat natura supra suppositum? 289

§. 1. Terminorum explicatio. ibid.

§. 2. Aliorum sententia circa præcipuam difficultatem. 290

§. 3. Propria sententia. 291

III. Quæ sit formalis ratio subsistentiæ. 292

IV. An subsistentia sit entitas simplex vel composita? 296

V. An eadem natura possit duplici subsistentia terminari. 299

VI. Nonnulla expediuntur de subsistentiis. 302

VII. De diuisione subsistentiæ in primam & secundam. 304

CONTROVERSIA VII.

De secundo membro diuidenti quod est Quantitas. 305

Punct. I. An quantitas sit accidens speciale distinctum à substantia, & reliquis accidentibus? ibid.

II. Quæ sit formalis ratio quantitatis? 306

§. 1. Ex

Index Controversiarum, Punctorum & Paragraphorum.

S. 1. Explicatur definitio quantitatis tradita à Philosopho.	ibid.
S. 2. Ratio formalis quantitatis non est tribuere partes substantiæ.	307
S. 3. Duplex alia sententia reicitur.	310
S. 4. Propria sententia: ubi præcedens magis impugnatur.	311
III. De speciebus quantitatis permanentis continue.	313
IV. De speciebus quantitatis continue successivæ, & quantitatis discretæ.	315
CONTROVERSIA VIII.	
De tertio membro diuidente, quod est Qualitas.	316
Punct. I. Quid sit qualitas?	ibid.
II. Divisio qualitatis.	318
CONTROVERSIA IX.	
De quarto membro diuidente, quod est prædicamentalis Relatio.	319
Punct. I. Quid sit Relatio?	ibid.
II. Divisiones Relationum.	321
III. De fundamento, termino, & ratione fundandi.	322
IV. De distinctione relationis, à fundamento, termino, & ratione fundandi.	324
S. 1. Impugnatur prima sententia.	ibid.
S. 2. Impugnatur sententia de connotatis.	326
S. 3. Propria sententia.	328
S. 4. Argumentorum solutio.	330
V. An Relatio terminetur ad absolutum, vel ad respectuum?	331
VI. Nonnulla expediuntur de Relatione.	333
CONTROVERSIA X.	
De quarto membro diuidente quatenus dicit Relationem transcendentalem.	334
Punct. I. Quid sit Relatio transcendentalis, & quomodo differat à prædicamentali. ibid.	
II. An respectus transcendentalis possit esse ad ens non possibile.	337
III. An eadem entitas possit ad seipsam transcendentally referri.	338
IV. De connexionione causæ cum possibilitate effectus.	340
S. 1. Aliorum sententia.	ibid.
S. 2. Propria sententia.	ibid.
S. 3. Argumentorum solutio.	342
V. An possibilitas effectus habeat connexionem cum possibilitate causæ?	346
S. 1. Propria sententia.	ibid.
S. 2. Argumentorum solutio.	347
VI. An causa & effectus mutuo referantur.	349
S. 1. De causis creatis & de effectibus.	ibid.
S. 2. De causa increata.	350
VII. Quomodo effectus cognoscantur in causa, & quinam illorum cognosci debeant.	352
CONTROVERSIA XI.	
De reliquis membris diuidentibus.	354
CONTROVERSIA XII.	
De ente rationis.	ibid.
Punct. I. Entis rationis definitio.	ibid.
II. An detur ens rationis: ubi illius quidditas magis explicatur.	ibid.
III. Divisio entis rationis in ens rationis ratiocinatæ, & ratiocinantis, seu chimericum.	358
IV. Diuiditur ens rationis in omnes suas species.	359
V. An denominationes extrinsecæ sint entis rationis.	361
VI. De causa creata entis rationis.	362
VII. An Deus cognoscat & faciat ens rationis.	364

FINIS.

INTRO